

cu Meclis kurup getiremezsiniz. Haa, ancak şu ahvalde olabilir; (Allah göstermesin) Türkiye' de esaslı bir rejim değişikliği olursa o vakit, gayet tabii, Anayasamız, Anayasa olmaktan çıkar, yerine, istediğimiz gibi bir seçilmişler Meclisi kurarsınız, yeni bir Anayasa derlersiniz. Ama, bugünkü demokratik şartlar içerisinde Anayasanın değiştirilmesi, nasıl değiştirileceği kayda bağlanmıştır, bu kayıtlar içerisinde Yüce Meclis vazifesini her zaman ifa eder.

Bugün Türkiye'miz süratli bir değişimin içinde; içtimai hayatta değişiklik içinde, ekonomik hayatta değişiklik içinde, siyasi hayatta değişiklik içinde ve bu süratli geçiş, milletimizin hayatini göstermektedir. Yeni yeni hadiseler zuhur etmektedir. Bu hadiseler muvacehesinde, Devletin temel kanunlarında değişiklik yapmak veya bu kanunlara yardımcı kanunlar getirmek durumundayız.

İşte, bu ihtiyacın neticesi olarak, 18 ay evvel, 1402 sayılı Örfî İdare Kanunu tedvin edilmiş de, iki yıllık tabiiat neticesi, yeniden alınması öngörülen bazı maddeler getirilmiştir. Bu değişiklik önergelerinin tümünü bendeniz kabul etmiyorum. Bazı maddeleri var ki, fiilî haka arkadaşın iddia ettiği gibi, Anayasaya aykırılık değilse bile, hukukun ruhuna aykırılık iddia etmektedir. Bir misâl olarak söyleyeyim; bir gazetenin neşriyat müdürlü veya muharriri bir suç işlemiştir; Örfî idare'nin yasak ettiği bir fiili işlemiştir; gazete kapatılır, ona lâfım yok; on gün, beş gün, bir ay kapatılsın, ona lâfım yok. Ama, tıpkı; tabanca silâhtir; tabanca ile adam öldürdünüz, silâhı müsadere ettim gibi; Matbaa suç işlemiş olmaz, matbaa suç işlemez ki, aynı suçu işleyen bu matbaada, ne bileyim ben, kara kilit mi asabilirsiniz?. Muhakkak suç mu işleyeceksiniz .. Meselâ, ne bileyim ben, bir ilmi eser mi basacaksınız? Hayır, basamazsınız bu madde ile. Ben bu fikre karşıyım. Böyle katı hüküm getiren, fikri frenleyen bir hükmün karşısındayım; yalnız bu maddenin karşısındayım demek istiyorum.

Şimdi, arkadaşlarımız bu değişikliklere niçin karşı oluyorlar? Diyorlar ki; «Bu memlekette demokratik nizam varsa, demokratik nizamın esas unsuru olan Anayasa varsa, Anayasanın kabul ettiği, bilhassa 1961 Anayasasının 11 nci maddesinin kabul ettiği «Temel hak ve

hürriyetlerin özüne dokunulamaz». İşte, «bu Kanun o temel hak ve hürriyetlere dokunuyor» iddiası vardır.

Şimdi, işin aslına dönmek icabederse;

Örfî İdarenin nasıl ilân edileceği, Anayasamızın 124 nci maddesinde sayılmıştır. Hangi ahvalde? O ahvali saymış. Nasıl kabul edilir? O kabul şeklini tadat etmiş. İşte, bu şartlar tahakkuk ettiği takdirde Türkiye'de Örfî idare ilân edilir. Örfî idarede normal zamanlardaki hukuk düzeni yürümez. Neden yürümez? Çünkü, o Türkiye denen ülkede fevkalâde ahvâl vardır; bir kısım ayaklanma vardır veya Devletin iktisadi nizamını, siyasi nizamını, içtimai nizamını tehdit edici tehlikeler mevcuttur. Bu tehlikeleri bertaraf edici, ortadan kaldırıcı sıkı tedbirler lâzımdır. İşte, o sıkı tedbirlerin alınmasını Örfî İdare Kanunu temin edecektir.

Hakların ve hürriyetlerin özüne dokunmayacağız diye, hürriyet adına hürriyeti imha etmek hakkını, hiç kimse kendinde bulmamalıdır. Bu, bir hakkın suiistimali olur. Demokratik nizam Türkiye'de vardır diye, bir ayaklanmaya sebep olan harekete Örfî idare mahkemesi el koyacak; ama normal prosedür içerisindeki gibi : 24 saatte savcıya, savcıdan mahkeme önüne, mahkemede; bugün git, yarın gel, suç delillerinin tespiti, şahitlerin toplanması, ihzarı, normal nizam içerisinde müdafâa, istinaf, filân, filân yollarıyla!

Anarşiyi veya ayaklanmayı devam ettirmek kastına mâtuf değilse bu hareket; gaffettir. Çünkü, memleketin siyasi, ahlâkî, içtimai ve her nizamına vâki tecavüzü def için en seri tedbiri almak, en zecri tedbiri almak bu makamın vazifesidir. O makam kanunla teğhiz etmezseniz, bu makamın kanununu tarsin etmezseniz; bu makam, bu zor işi nasıl ifa edecek veya süratlendirecektir?

Benim noktaî nazarım bu nokta üzerinde toplanmaktadır. Yani, Örfî idare makamlarını biz, ilânihaye lâyüsel bir makam olarak kabul etmiyoruz. Gayet tabii ki, hukukun tayin ettiği, hakkın öngördüğü, Anayasanın veya diğer kanunların kendisine hak olarak tanıdığı selâhiyeti kullanmak durumundadır. Bunun dışına çıkarsa, gayrikanunî olur gayet tabii, gayrikanunî olur. Ama, Sayın Aybar'ın dediği gibi, «demokrasi varsa, hürriyet nizamı hâkimse,